

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

»Fortidens synder« på miljøområdet kendetegnes til enhver tid ved at være de miljøskadende effekter af aktiviteter, som mere eller mindre lovligt foregik for nogle år tilbage. Således foregår der i dag en lang række produktioner på vilkår, som vi om en årrække vil se tilbage på som fortidens synder.

Et andet vel indarbejdet begreb er tesen om, at forurenere skal betale. Desværre er det imidlertid ofte sådan, at når regningens time nærmer sig, kan virksomheder med nogle få juridiske armbøjninger slippe for regningen, som så overlades til det offentlige. Intet tyder på, at det offentlige i fremtiden vil stå stærkere i denne kamp, tværtimod.

Med det stadig stigende krav om bevisførelse og stadig stærkere beskyttelse af erhvervslivets interesser frem for miljøets presses myndighederne til at forlade forsigtighedsprincippet og ophøre med at gennemføre forbud mod produktionsvilkår, som alene mistanken burde stoppe. I dag skal der stadig stærkere videnskabelige beviser på bordet, før et indgreb accepteres. I praksis gennemføres indgreb i dag helt på industriens præmisser gennem frivillige aftaler, som måske, måske ikke, følges af virksomhederne.

Risikoen for, at fortidens synder vil stige i fremtiden, vokser, fordi problemerne i langt højere grad end tidligere nu af erhvervslivet kræves dokumenteret, før der kan skrives ind.

Denne udvikling taler for indførelse af en forsikringsordning blandt de industrier, som med rette kan udpeges som dem, der kan formodes at producere fortidens synder. En forsikringsordning, hvor udgiften til fremtidens oprydninger betales af de nuværende industrier, som nyder godt af manglende indgreb i dag.

Enhedslisten foreslår på denne baggrund indført et gebyr for en godkendelse af en listevirksomhed knyttet til virksomhedens omsætning og øremærket til såvel en forebyggende indsats som til fremtidige oprydninger, hvor det ikke er muligt at udpege en økonomisk ansvarlig for en given oprydning.

Når forslaget fremlægges som led i en samlet indsats mod kemien i dagligdagen, er det, fordi forslaget skal ses som et forsøg på at få virksomhederne til i højere grad at omlægge deres produktion i mere miljørigtig retning, herunder gennem substitution af farlige og uønskede kemikalier - f.eks. ved hjælp af nedsættelse af gebyret, såfremt der udarbejdes konkrete planer for virksomhedens omstilling væk fra uønskede kemikalier.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Med bestemmelsen indføres der en gebyrbetaling knyttet til den enkelte forurenende virksomheds opnåelse af en miljøgodkendelse. Det foreslås, at gebyret opgøres på årsbasis, og at størrelsen af gebyret som udgangspunkt er knyttet til virksomhedens omsætning, idet denne afspejler værdien af godkendelsen for virksomheden.

Gebyrets formål er en slags generel forsikringsordning for de forurenende virksomheder i Danmark til dækning af de oprydninger og problemløsninger, der fremover er behov for grundet den nuværende forurenende industris produktionsvilkår. Derfor skal gebyrindtægterne øremærkes til dels via fremme af renere teknologi at forebygge, at sådanne problemer opstår, dels til konkrete oprydninger m.v., hvor det ikke er muligt at få dækket omkostningerne gennem udpegnings af en økonomisk ansvarlig virksomhed eller person.

Da det nuværende danske erhvervsliv i høj grad bygger på tidligere produktionsvilkår, som har medført en lang række forureninger, vil en del af beløbet endvidere kunne anvendes til oprydning efter "fortidens synder", hvor det ikke er muligt at få dækket omkostningerne gennem udpegnings af en økonomisk ansvarlig virksomhed eller person. PROM-sagen er et glimrende eksempel herpå.